

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Кафедра теорії і методики мистецької освіти та диригентсько-хорової
підготовки вчителя

ЧАС МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

ЗБІРНИК СТАТЕЙ VIII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ МИСТЕЦЬКА ОСВІТА: ПОШУКИ ТА ВІДКРИТТЯ

22–23 жовтня 2020 року

II частина

TIME OF ART EDUCATION
COLLECTION OF ARTICLES VIII OF THE ALL-UKRAINIAN SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE
ART EDUCATION: SEARCH AND DISCOVERY

Харків 2020

УДК 37.032

ББК 85я43

Ч-24

Редакційна колегія

Фомін В.В. доктор педагогічних наук, доцент (гол. ред.)

Калашник М.П. – доктор мистецтвознавства, професор

Матвєєва О.О. - доктор педагогічних наук, професор

Мартинюк Т.В. – доктор мистецтвознавства, професор

Полубоярина І.І. – доктор педагогічних наук, професор

Смирнова Т.А. - доктор педагогічних наук, професор

Соколова А.В. - доктор педагогічних наук, професор

Тарарак Н.Г. - доктор педагогічних наук, професор

Тушева В.В. - доктор педагогічних наук, професор

Перетяга Л.Є - доктор педагогічних наук, професор

Бурма А.В. канд.пед. наук, доцент

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Протокол № 7 від 19.11.2020р.

У II частині збірника статей представлені матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Мистецька освіта: пошуки та відкриття»:.. Збірник розрахований на студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів, здобувачів, педагогічних і науково-педагогічних працівників науково-дослідних інститутів, ЗВО, учителів мистецьких шкіл.

Ч-24 Час мистецької освіти «Мистецька освіта: пошуки та відкриття»: зб. статей VIII Всеукраїнської наук. - практ. конф., (22-23 жовтня, 2020) / заг. ред.В.В. Фомін– Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2020, Ч-П. 169 с.

ISBN 978-617-7298-28-0

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів

Автори статей несуть повну відповідальність за опублікований матеріал

Мова видання: українська, англійська

УДК 37.032

ББК 85я43

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди, 2020

Любов Донченко

Харківський національний
педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди,
м. Харків факультет мистецтв
кандидат педагогічних наук, доцент

Олена Віоліна

Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди, м. Харків
факультет мистецтв, 61М група

ПРОБЛЕМА ВОКАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В СУЧАСНІЙ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Л.І. Донченко

Стаття присвячена аналізу наукових пошуків українських дослідників з проблеми вокальної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.

Ключові слова: вокальна підготовка, сучасні дослідження, напрями пошуків.

Annotation: *This article analyses scientific studies of Ukrainian researchers about vocal training problem of music teacher.*

Keywords: *vocal training, actual research, search direction.*

Постановка проблеми. Модернізація та реформатизація підготовки сучасних учителів музичного мистецтва вимагає визначення й оновлення підходів до різнобічної підготовки зазначених фахівців. Виконавська підготовка сучасного вчителя, в тому числі й вокальна, є вагомим складовим професіоналізму й затребуваності фахівця. Відомо, що співацька діяльність являється улюбленим видом музичної діяльності як дітей дошкільного, молодшого шкільного віку, так і підлітків та дорослих. Тому не дивно, що аналіз науково-педагогічної та методичної літератури (статей, монографій), сучасних магістерських, кандидатських, докторських досліджень показує, що проблема вокальної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва є достатньо популярною серед різних категорій дослідників.

IV. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Метою статті є аналіз напрямів та аспектів сучасних досліджень вокальної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.

Так, ряд ґрунтовних праць присвячено фундаментальним питанням вокальної підготовки вчителів мистецтва. Серед них можна назвати навчальні і навчально-методичні посібники, дисертаційні дослідження, статті, в яких вивчаються педагогічні умови, обґрунтовуються різні методики та методичні прийоми вокальної підготовки вчителів мистецтва. Серед них можна назвати навчальний посібник Ю. Юцевича «Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу», в якому автор висвітлив анатомо-фізіологічні особливості голосового апарату, розглянув теоретичні засади формування співацького голосу та представив методику розвитку голосового апарату[1].

Серед дисертаційних досліджень на особливу увагу заслуговує докторське дослідження Н.А. Овчаренко «Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-педагогічної діяльності» [2]. У дисертації здійснюється історико-педагогічний аналіз підготовки майбутнього учителя до вокально-педагогічної діяльності. Дослідниця розглядає питання готовності учителя до такої діяльності, обґрунтовує структуру готовності та рівні її сформованості. У процесі дослідження Н. Овчаренко була сформована концепція професійної підготовки майбутніх учителів до вокально-педагогічної діяльності і розроблена її модель, яка була експериментально перевірена в ході наукового пошуку. Особливої уваги заслуговує запропоноване дослідницею навчально-методичне забезпечення для професійної підготовки, яке включає програми вокальних дисциплін, авторський навчально-методичний посібник «Основи вокальної методики» та монографію «Професійна підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-педагогічної діяльності: теорія і методологія» [4].

Можна також відзначити докторську дисертацію Є.М. Проворової «Теорія і практика методичної підготовки майбутнього вчителя музики на засадах праксеологічного підходу» (2018 р.), у якій серед багатьох інших розглядаються

також питання виконавської, зокрема й вокальної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва. Заслуговує на увагу аналіз зарубіжного досвіду вокальної підготовки майбутніх учителів музики, здійснений дослідницею[10].

Цікаві аспекти професійної підготовки майбутніх учителів розглядаються у дисертаційному дослідженні ЧжуЦзюньцяо «Формування вокальної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі професійної підготовки» [5]. У роботі науковець визначає сутність поняття «вокальна культура майбутнього вчителя музичного мистецтва», теоретично обґрунтовує компоненти вокальної культури і пропонує організаційно-методичну модель формування вокальної культури майбутніх учителів.

Питання підвищення й модернізації рівня професійної підготовки майбутніх учителів мистецтва, зокрема й вокальної, педагогічні умови, принципи вокальної підготовки розглядаються у численних статтях Н. Овчаренко («Сучасний стан підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-педагогічної діяльності», «Критеріально-оцінювальний апарат професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-педагогічної діяльності»[3]), Дорошенко Т.В., Радіч А.В. («Педагогічні умови підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до вокальної діяльності»), Прядко О. М. («Принципи професійної вокальної підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва») [6], Осадчої Т. В. («Педагогічні умови формування виконавських умінь у процесі вокальної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва») [7], І. Кліш («Вокальна підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва в навчальному процесі закладів вищої освіти України»)[8].

Доцільним представляється й вивчення та використання досвіду вокальної підготовки вчителів музичного мистецтва провідних закордонних країн [10]. Наукові пошуки українських науковців представлені статтями Н. Овчаренко «Особливості підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-педагогічної діяльності в США» (2018 р.)[9] та М. Михаськової «Зарубіжний досвід професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва» (2020)

ІV. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

[11], у яких проводиться порівняльний аналіз змісту освіти, тривалості вивчення базових предметів, видів діяльності в закладах вищої освітнємузично-педагогічної спрямованості, музично-педагогічних систем видатних педагогів-музикантів, які використовуються в процесі професійної освіти.

Отже, аналіз науково-педагогічної літератури з теми дослідження виявив, що об'єктом наукових пошуків українських дослідників можуть бути питання вдосконалення змісту, осучаснення й модернізація моделей професійної вокальної підготовки, залучення й використання закордонного досвіду, становлення й розвиток систем вокальної підготовки вчителів за кордоном.

Список використаних джерел

1. Дзівалтівський М. Хоровий жанр і стиль у розумінні сучасної мистецтвознавчої науки. *Professional Art Education* : зб.наук.праць / заг. ред. Матвєєва О.О. – Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2020. Том 1. N. 1. С. 50–57. <https://doi.org/10.34142/27091805.2020.1.01.08>
2. Кліш І. Вокальна підготовка майбутніх вчителів музичного мистецтва на навчальному процесі закладів вищої освіти України/І.Кліш // Молодь і ринок №9 (176), 2019 С.128-132.
3. Михаськова М. Зарубіжний досвід професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва / Марина Михаськова // Неперервна професійна освіта: теорія і практика (серія Педагогічні науки) вип.№1 (62), 2020 С.74-79
4. Овчаренко Н. А. Особливості підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-педагогічної діяльності в США./ Наталія Овчаренко.Наукові записки, серія: педагогічні науки Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В.Винниченка, №157, 2018 С. 28-40.
5. Овчаренко Н.А. Критеріально-оцінювальний апарат професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-педагогічної діяльності./Н.А.Овчаренко.//Наук. записки Центральноукр.Держ.Пед. університету імені Володимира Винниченка. – Кропивницький: Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, 2016.Вип. 143 С.59-62
6. ОвчаренкоН.А. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-педагогічної

діяльності. / Н.А. Овчаренко Автореф. дисертації на здобуття наук.ступ. доктора педагогічних наук за спец. 13.00.04 Теорія і методика професійної освіти. Київський університет імені Бориса Грінченка. Київ, 2016. 38 с.

7. Осадча Т. В. Педагогічні умови формування виконавських умінь у процесі вокальної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва /Т. В. Осадча // Наукові записки Центральноукр.Держ.Пед.універс. імені В.Винниченка. – Кропивницький: Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, 2019. Вип. 176. С. 105–110. (Серія: Педагогічні науки).

8. Проворова Є.М. Теорія і практика методичної підготовки майбутнього вчителя музики на засадах праксеологічного підходу. Автореф. дисертації на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02 –теорія та методика музичного навчання. Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, Київ, 2018, 40 с.

9. Прядко О. М. Принципи професійної вокальної підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва. Педагогічна освіта : теорія і практика: зб. наук. праць / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка; Інститут педагогіки НАУП України [гол. ред. Лабунець В.М], 2018. Вип. 24 (1-2018). Ч. 2 Кам'янець-Подільський, С. 137-143.

10. Тушева В. Формування науково-дослідницької культури майбутніх учителів музичного мистецтва в Європейських країнах. *Professional Art Education*: зб. наук. праць / заг. ред. Матвєєва О.О. – Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2020. Том 1. No 1. С. 23–29.
<https://doi.org/10.34142/27091805.2020.1.01.04>

11. Чжу Цзюньцяо. Формування вокальної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі професійної підготовки / ЦзюньцяоЧжуАвтореф. дис. канд.пед.наук. 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти, Київ, 2016. 23 с.